شرڌانجلي

رميش ساولاڻي

شرڌانجلي

آشيرواد :

پوڄنيہ سري ٻابا گنگارام صاحب
ٻابا شيوارام صاحب اُداسين
ڀيلواڙا (راجسٿان)

ليکڪ :

رميش پرمانند ساولاڻي ”پرمانند“
اجمير (راجسٿان)

سمرپڻ

پنهنجي پوڄنيہ پتا ڀڳت
پرمانند صاحب جي پوتر
يـادگيرءِ ۾ جنهن
سنگرن جـي راهہ
ٺيـڪـاري وٺو
وڙ ڪيو.

داس رميش

□ شرڌانجلي □

(شري مهنت ١٠٨ بابا شيوارام صاحب
جن جي ڪِرتنن ۽ گيتن جو گٽڪو)

ليکڪ :
رميش پرمانند ساولاڻي "پرمانند"
يونائيٽيڊ ڪامرشيل بئنڪ

آشيرواد :
پوڄنيه سري بابا گنگارام صاحب
بابا هريرام صاحب اُداسين
ڀيلواڙا (راجستان)

سمپادڪ ۽ پرڪاشڪ :
رميش پرمانند ساولاڻي
٢٢/٢٤، اُوسري گيٽ، اجمير (راجستان)

ڇاپو : پهريون] [ڪاپيون : پنج سـ
سال : ١٩٨٥ ڀيٽا : شرڌا ۽ آسيسـ

* آشيرواد *

پياري رميش ڪمار ساولاڻيءَ ٿوري ئي وقت
اندر جو هيءُ مڌر گيتن جو مجموعو رچي
سنگت اڳيان رکيو آهي سو سندس جڻ بات
۽ پوڄ بابا جن لاءِ صدق ۽ شردا جو
انوکو اظهار آهي. شل سندس اهي
گيت وڌندا رهن ۽ هو پنهنجي
جيون جي هر پهلوءَ ۾ سڦلتا
پراپت ڪري.

بابا گنگارام بابا شيوارام
اداسين

نيپالواڙا
٢٩ مارچ ١٩٨٥

* وشيه سوچي *

وشيه

ڏور ڪين ڏني ڇڏي ۽ اهو ٿي ڳهرائو،
"آسيس ڪـر اهائـي جيون سڦل بڻائـان،
سک ۾ هجان يا ڏک ۾، شل نام تنهنجو ڏيائيان."

سچ آهي ته زندگيءَ ۾ هر مشڪل ۾ سنڌن نام جي وٺڻ سان سولائي ٿي وئي ۽ ڪڏهن به ڪنهن شيءِ جي ڪمي معلوم ڪونه ٿي آهي.

سنڌن ٻاڻيءَ ۽ آچار-وچار منهنجي جيون تـي گهرو اثر ڪيو آهي. جنهن وقت پوڄ پتا صاحب چالاڻو ڪيو، قدرت جا ڏٺي ٻاڻ گهر اچي نڪتا ۽ اهـو ثابت ڪيائون ته جيڪڏهن پيڪت صاحب هر سال پنهن جو ناتو نباهي تو سگهي ته اسان پڻ انگ سنگ سهائي ٿي سگهؤن ٿا.

دل جا دلاور، مکڻ سان سدائين گور ٻاڻيءَ جو پاٺ ڪرڻ وارا، سوڀيا واريءَ صورت جـا مالڪ، قدرت جي ڪرشمن کي جاڻڻ وارا، هٿ جا ڪاريل، مٺي سر جا مـالڪ، رتن سڏڻ جا داتا، پنهنجي داسن تـي مهر ڪندڙ ۽ اهڙن ٿي ڪروڙن گڻن جا مالڪ منهنجا بابا سائين شيوارام، نرڏن کي ڌنوان بڻائي، ڪئين پراڻين جا بـگڙيل ڪارج سنواري. سڪالن کي پٽڙ ڏني، دکين جا نام دوائيءَ سان دک لاهي، پوساگر کان پار پهچڻ جو سولو رستو ٻڌائي هن سنسار مان انگريزي تاريخ ٢١ اپريل ١٩٨٥ تي پنهنجي شرير کان جدا ٿي

شرڌانجلي

(ليکڪ جي قلم مان)

"شرڌا ڪي قبول ڪو ليکر، شيام تنهاري چرڻن ۾
هرٻرام تنهاري چرڻن ۾، شيوارام تنهاري چرڻن ۾
آيا هون دنيا ٺڪرا ڪر، آيا هون دنيا ٺڪرا ڪر."

پنهنجي پوڄ پتا صاحب سان گڏ هر سال بابا هرٻرام صاحب جن جي تٿ تي پيلواڙي ويندو هوس سندن حياتيءَ ۾ ساڻن گڏجي بابا سائين شيوارام صاحب جن رمت وجي متو ٽيڪي هٿ جوڙي سندن نوراني چهرو ڏسي دل ۾ سوچيندا هياسين ته گرو نانڪ ديو جو درشن بابا شيوارام صاحب جن جي صورت کان الڳ ڪونهي.

بابا شيوارام صاحب پوڄ پتا صاحبن سان روح رهاڻيون ڪندا هئا ۽ پرارٿ ٻڌائيندا هئا "راجن، پريم صاحب ۽ اسين نيتي شاستر تي وارتالاپ ڪندا هئاسين."

بابا صاحبن جي اهڙي ڪا مهر ٿي جو هرن داس کي بئنڪ جي نوڪري ٻهران پيلواڙي شهر ۾ ملي. تنهن کان پوءِ ته هرن داس به پنهنجي جيون جي

سنت سروڻي ١٠٨ بابا هريرام صاحب اداسين

بلهاري گر آپڻي ڏيهاڙي سد وار ،
جن ماڻس تي ديوتي ڪيتي ڪرت نہ لاڳي وار.

پرماتما ۽ لوڪن تي وڏا. هيءَ گيتن جو گُٽڪو سندن
اُستتيءَ ۾ سڀ کي ڏيڻو ڏيکارڻ برابر آهي پر چاڪاڻ
ته پرڀاتا سندن، پرڀاتا پاڻ، رچنا سندن ؟ رچيتا ته
پاڻ لکيڪري هيءَ شرڌانجلي مونکي وشواس آهي
ضرور قبول ڪندا.

مان سندن هڪ معمولي داس سچيءَ سان سنگت
لاءِ انهن کان هڪ ئي ڳالهه گهران -

”پرماتما پرڀاتن تي رحمت ڪندا،
سک دک ۾ انهن کي ساٿ ڏيندا.“
شل سڀ تي آسيسا ڪن!

ڀيلواڙا — رميش ساولاڻي ”پرمانند“
۲۹ مارچ ۱۹۸۵ع

सिरी महन्त १०८ बाबा शेवाराम साहिब उदासीन

سري مهنت ٻاٻا شيوارام صاحب اُداسين

پوڄنيه ڀڳت پرمانند صاحب

ديهانت : ١٩٧٣-١١-٢٦

دنيا ڀانئي ڏڪاري، داتا نه لهون ڏڪار ج
مٿان منهنجي جا مالڪ، ٻڪري منهنجي ٻانهن ج

ٿل ٻخشبن !

وقت گذرندي ويرم ئـي نٿو ڪري. ڄڻ ته، ڪلهوڪي ڳالهه آهي. تاريخ ٢١ اپريل ١٩٨٤، ڏينهن ڇنڇر، صبوح جا اٺ ڇهه ڪن ٿيا هئا جو مان دربار صاحب مان (سماڌين جـي استان) ۾ حاضر ٿيس. ڊاڪٽر واسوڻل (ڇانهين وارو) جاوڊ ۾ گرو گرنٿ صاحب جي پاڙهي جو پاٺ پنهنجي ننهن جـي نمت دربار صاحب کان رکايو هو ۽ انهيءَ ڏينهن اُتـي ڀوڳ پوڻو هو. بابا گنگارام صاحب ۽ ڀائي هنسرام اڳ ئي پاٺ صاحب آرنڀ ڪرڻ لاءِ ويل هئا ۽ اُتـي ئـي هئا. ڪجهه ڏينهن کان پوءِ سوامي جن جي طبعيت نـرم پـي هلي، سو هري مندر باغ واري ڪٽيا ۾ تاريخ ٢٤ فيبروري ١٩٨٤ کـان وٺـي آسڻ ڪيو هئائون. اهو ڏينهن پوءِ بابا هريـرام صاحب جن جـو جنم ڏن (٢١ مانگهه) هو ۽ وڏي ڌوم ڌام سان هري شيوا ڌرمشالا جـي ستسنگ هال ۾ سندن مورتيءَ اڳيان ملهايو ويو هو. ان ڪانپوءِ وچ ۾ هڪ دفعو ڇيٽي ڄنڊ جي شپ ڏينهن تاريخ ٣ اپريل ١٩٨٤ صبوح جـــو

"برابر سائين خاص ضرورت ڪانه آهي. آگيا ٿئي ته
ڊاڪٽر کي سڏائجي." جواب ڪونه ڏنائون ۽ سانت
۾ رهيا. ڪنڌ جهڪائي ٻاهر اچي ڊاڪٽر سالومن جو
پيلراڙي جو چيف ميڊيڪل آفيسر هو ٽهڻڪي سنت
ڪي گهراڻي جو پرپت ڪيم. ڊاڪٽر سٺين سوالي سٺين
ڏاڍي اچي نڪتو ۽ چڱيءَ طرح تپاس ڪري علاج
چالو ڪيائين. سوين ڊاڪٽر کان ورجائي پڇيو ته
حالت ڪيئن آهي. جواب ۾ چيائين ته اهڙي چنتا
جي ڳالهه ڪانهي. اڳم گذريل ٢١ فيبروري ١٩٨٤
تي ۽ ڪجهه تڪليف محسوس ڪئي هئائون ۽ ان
وقت ڊاڪٽر آڪسيجن ڏياري هئي. سو پڇڻ تي
ڪولي چيائين ته اهڙي ڪا ضرورت ڪانه آهي. علاج
ڏنل هدايتن موجب ڊاڪٽر موهن ٿانوائي شروع ڪيو.
اهو سڄو ڏينهن پوڄ سوامي جن سانت ۾ رهيا. ڪابه
شڪايت ڪا سان ڪانه ڪيائون. انهن چئجي ته
سماڌي ورتي هئائون ۽ پنهنجي سنگرن جي ڌيان
۾ مگن هئا. شام جو ساڍي ٧ بجي وري ساڳيو ڊاڪٽر
سالومن تپاسڻ آيو ۽ تپاس بعد ضروري هدايت ڏيئي
واپس ويو. ٽڌهن به ڪو اهڙو اشارو نه ڏنائين ته
اسانجا سڀڪ سائين باقي ٿورن منٽن جا مهمان آهن.
٨ تيڪ وارا هئا ته اچانڪ سندن نبض ٻڏي ٿي ويئي
۽ ڊاڪٽر ڏانهن ماڻهو ڊوڙايو، جڏهن هو سوا ٨

دربار صاحب ۾ پڌاريا ۽ پنهنجي مٺڙن ڪيرتن سان
پريمين کي ستسنگ جو آنند وٺايائون. نرم طبعيت
هوندي به ڪيرتن سان گڏ لاڏا ڳائي پريمين کي
خوب جهولايائون ۽ سائين وقت گرهست ۾ رهي
پنهنجي ڪيئن ٻاهر وهنوار ڪري سرڳ جو سک ماڻي
سگهن ٿا، اهڙي اهواڪ سکيا پڻ ڏنائون. ڪنهن
ڏي ڄالو ته اهو ستسنگ سنڌ ۾ پريمين لاءِ آخرين
ستسنگ هو. پوڄن ڪري واپس اچي هري مند
واري ڪٽيا ۾ براجمان ٿيا. جڏهن ڊاڪٽر واسوڻ
وارن کين جاوِد ۾ پاڻ صاحب رکڻ لاءِ وينتي ڪئي
ته بابا گنگارام جن کي اوڏانهن روانو ڪيائون ۽ پاڻ
ٻارهين تي اُتي وڃي پوڳي پاڻڻ جو وچن ڏنائون
واڌ واڻي پاڻرن نئين امپسيڊ، ڪار سندن سواري
لاءِ ٽورا ڏينهن اڳ ۾ پيت ڪري ڏني هئي. جاوِ
جو شهر عرف سوا سؤ ڪن ڪلوميٽر دور هو، س
صبوح جو ٦ بجي ڌاري اسهڻ جو سوچيو هئائون
مان کين ڪار ۾ وهارڻ لاءِ وارد ٿيو هوس. م
ٽيڪي همت بڌي سندن آڳيا لاءِ وينتي ڪيم ته
آڳيائون: ”اسانجي وڃڻ جي ڪهڙي ضرورت آهي
ته ڇٽا الي وينا آهن.“ پائي ميارام جو سندن ش
۾ هو تنهن اڳيئي مونسان ڳالهه ڪئي هئي ته را
جو پورو آرام ڪو نه مليو هون، سو نمرتا سان وراڻي

چون ۾ " سندن جيونيءَ تي ڪافي روشني وڌي
آهي. اهڙا لالچ جو رياست جي واليءَ جاگير جو
پروانو نذرانو ڪري ڏنو ته ڪٽي باهه ۾ وڌائون. ناڻو
پنهنجي ڳوٺ جي پاسي ۾ ننڍي زمين جي ٽڪري
جنهن ۾ گوهه پڻ هو، هٿن سان محنت ڪري گذران
ڪندا هئا ۽ گهڻو ٽڪو الڳئي رهندا هئا. گرهستي
جيون جا نيم پالن ڪندي به هو ڪمل گل جيان
نرليپ رهيا ۽ انهي پهر سندن انوڀو لعلڻ سان لڳل
رهندي هئي جنهنجي هاڪ چوطرف ڦهليل هئي،
وڏي ڪٽنب جا والد هوندي به اهڙيءَ منزل کي
رسڻ بي مثل آهي، *ڳالهه تا ڪن ته چولي ڇڏڻ کان
اڳ ڪين ١٥ ڪن پوتا ۽ ١٥ ڪن پوٽيون هيون ۽ انهن
کي چوندا هئا ته جيڪي شيوا ڪندا ان کي ميوا
ملندا، هيٺين چئن پوٽن جون نالون سندن شيوا ۾
رهنديون هيون:

١- ڄگترام منگهرمل   ٢- پيسومل منگهرمل
٣- هرداسمل آسودومل   ٤- ڏارومل آسنداس

چارئي گربونتيون هيون. هڪڙي ڏينهن ڪين
چيائون: "اسين جلد ئي چولو ڇڏينداسين ۽ پيو جنم
وٺي توهان سان هڪ وقت ايندا سين." پائي ٽنورام
چيت سنبت ١٩٧٣ ۾ برهم لين ٿيا. سمي پائي ٽن
ڇڏين کي ليا ٽيون جايون، باقي هڪ شرامتي سهج

* ڏسو شجرو صفح

ٻچي ڏاڍي آيو تہ نبض ڏسي راءِ ڏنائين تہ ٻکيڙو
ٻيهري مان پرواز ڪري ويو. اهڙي حالت ۾ ٻہ مکم
ڀڪندڙ هون. ٻي ساس ڏيهيءَ جي جهلڪ ئي ڪاند
قدرت سان بابا گنگارام ۽ ڀائي هنسرام ٻہ جاود ۾
پاڻ صاحب جو پوڄہ پائي پاٺهي جلد ئسي اچي
سهڙيا نہ تہ ٻئي ڏينهن اچڻ جو ويچار هون. او چتو
هيءَ درشيہ ڏسي دنگ رهجي ويا ۽ ٻارن جيان
ٻاڪارڻ لڳا. پنهنجي پريمين کين شانتي ڏني ۽ بابا گنگارام
پنهنجي جوابداري سمجهي دل کي ڏاڍو ڪري اڳتي
جسي ڪارڻ جون واڳون پنهنجي هٿ ۾ کيون.
چيو اٿن تہ:

"سنت مٺي ڪيا روئي" جو ابدي گهر جاءِ."

سنت تہ امر آهن. هو سنسار ۾ پنهنجي مرضيءَ
اوتار اچن ٿا ۽ پنهنجو ڪارج پورو ڪري وري
پنهنجي اصلوڪي وطن ورن ٿا. ڪٿي سواءِ ڪنهن
چتوليءَ جي اسانجا سچڻ سائين پنهنجي وطن اگر پور
واپس ورايا سو تہ سڀني ڏٺو. پر سندن سنسار ۾
جنم وٺڻ جي ٻہ اهڙي انوکي وارتا آهي.

خيرپور رياست جي ڳوٺ پنگو ٻهڻ ۾ ڀائي ٽنورام
جن اوچ مکوٽيءَ جا درويش ٿسي گذريا آهن.
گرهست ۾ رهندي سندن ورتي اداسين جيان هئي.
شري چرنداس گرسهائيءَ پنهنجي پستڪ "ستگر جي

ڏ هاڻي ڏ. بالڪ بابا هرپرام صاحب جن جو ٿي چڪو ننڍڙي ماڻا ورائيو: "پوءِ ڇا، ڪٿي سؤ ٻه سؤ روپيه ڏيئي موڪائي ونداسين."

بالڪ گنو جڏهن وڏو ٿيندو ويو ته سندس بال ليلائون ڏسي سيٺ مٿس گهوريندا هئا. بالپڻ کان جو منجهس نرپٽتا جو گڻ هئو سو ساراهه جوڳو هو. والدين کنديءَ جي ڪري بالڪ سندس وڏي ڀاءُ ڏيي سان وڙهندو هو ته هو هڪدم ڪيس ڇڏائڻ لاءِ تيار ٿي ويندو هو. ٻنهي ڀائرن جو ٿيو ته هڪ ڏينهن بابا هرپرام صاحب جن ڳوٺ ڀنگو ڀرڻ ۾ پڌاريا ۽ ڳالهين ڪنديءَ پائي جڳتراءِ کي ڪلي چيائون: "اسانکي شادي ڪرائيندا." پائي جڳتراءِ ڀرين ته واڻڙو ٿي ويو پر پوءِ مطلب سمجهي ويو ۽ نماڻائيءَ سان چيائين: "مونکي ته نياڻيون آهن پر پائي ڀيسومل کي ٻه ڪڪا آهن." ٻئي ڏينهن باغ ۾ جڏهن پائي ڀيسومل ٻه آيو ويٺو هو ته ساڳي ڳالهه ڪيس چيائون. پائي ڀيسومل هڪدم چئي ڏنو، "سائو ٿي ڳالهيون کهڙيون ٿا ڪريو." بابا جن ته ٻڌو اٿندڙ ڪري واپس ڀرين روانا ٿي ويا. پر موقعو وٺي پائي جڳتراءِ پنهنجي ننڍي ڀاءُ ڀيسومل کي سمجهايو ته بابا هرپرام صاحب جن جو مطلب کهڙو هو. اهو ٻڌي ڪيس پڌايائين ڏ. بالڪ گنو جڏهن اچا ٽن مهنن جو هو ته

باڻي ڏرمپٽمي پاڻي پيسومل کي ساڀئي لئي سال اسو
مهني جي پوئم جني شب ڏٺهن لاءِ ڪڪو جانو
جنهنجو ٻالو رکيالون گهو. سندس ڪن لاءِ نشان
ڏسي سهي چيو ته ڏاڏو ٽئورام ٻيو جنم ورتي
آيا آهن ۽ پنهنجي نشاني ٻڌائي ڪئي اٿن. جوڙاري
واڌايون وري ويون .

ٻالڪ گهو اچا ان مهڻن جو ٿيو ته ماتا جو ڪانڌ و
ونڊ بند ڪري چوڏيائين ۽ پيڊ لپسو ڪرڻ لڳو.
ٻهو ڪمزور ٿيندو. سيٺ ڪسي چنتا وڌي ويئي
هڪ ڏينهن سندس ڏاڏي پاڻي مڱهرمل جي گهر
واري، ٻالڪ کي پنهنجي هنج ۾ کڻي رانجهائڻ لڳي
۽ بابا هرپرام صاحب جن کي پوڪاري ٻا ائڻ لڳي
اچي ٻالڪ سان سهاء ٿيئي ۽ سندس ليسو لاهين
ٻالڪ بابا جن جو نالو ٻڌي صانت ٿيسي ويو. پو
سندس ڏاڏيءَ پنهنجي نهن کي ڪٿ لي سمهاري
ٻالڪ سندس گود ۾ ڏاو ته زور زور ڪري ڪيسر
ڪاڏو ڏني ۽ ٻالڪ ٻه آهستي ڪري ڏائڻ
شروع ڪيو. جڏهن ته ڪيئرن ڏينهن ڪان ماتا جو ڪانڌ
نه ورتو هئائين سو ٻهولن سندس پيٽ خراب ٿي پ
پو وري ٻه بابا هرپرام صاحب جن کي پوڪارڻ سا
۽ ترتيب ڪري ماتا جي ٿج مٿائڻ سان ٻالڪ ٺيڪ
ٿيندو ويو. پاڻي جگتراه اهو رنگ ڏسي ماتا کي چ

پڳڙا وٺي مرنڪي ڪارائيندي هئينءَ."

بالڪ گدو اڄ ننڍو سيان وڏو دربار صاحب جي
ڪارڻ ۾ ائين پيهي ويو جڻڪ ڄائو نپنو ئي اتي
و. ننڍي هوندي کان ئي ڳائڻ جي ڏات مليل
س. ڪم به پيو ڪندو هو ۽ سر به پيو آلاپيندو.
وري ٿي وقت ۾ پنهنجي سنگرن جو من کينچي
رتائين جن سندس راڳ ۾ رچي ڏسي دربار صاحب
رکيل هارمونيم سندس حوالي ڪيو. بس پوءِ ته
دربار صاحب جي ٻئي ڪم مان جڏن فارغ ٿيئي ليئن
هارمونيم کڻي ويهي مٿا سر ڪڍندو. سندس شيوا
ڀاءُ ڏسي جڏن وڏو ٿيو ته سنگرن نالو به شيوارام
ڪين.

تاريخ ۱۹ جون ۱۹۴۷ ۾ بابا هريرام صاحب جن
برهم لين ٿيا. ڪيل وصيت موجب بابا شيوارام جن
گديءَ تي ويٺا. اُن وقت سندن عمر ۳۱ ورهيه هئي.
بن مهڻن ڪانپوءِ ورهاڱو ٿيو ۽ سنڌ مان لڏپلاڻ شروع
ٿي وئي. اوچتو سڀ بار اچي سندن ڪلهن تي پيو
پر دل نه لاٿائون ۽ دربار صاحب ۾ رهندڙ شش
شيوڪ پاڪستان وٺي اچي راجستان جي پيڻواڙا شهر ۾
دربار صاحب استاپن ڪيائون. شروع ۾ ڪين ڪيترين
مشڪلاتن جو مقابلو ڪرڻو پيو سو هري جيون ساهتيه
جي شايع ٿيل انڪن ۾ اپتار سان ڏنل آهي. وڏن

سندن مائٽن جا چولو ڇڏي چڪي هئي، بالڪ بابا
جن جو ڪري ڇڏيو هو ۽ مرڪائي ونڻ جو سنڪلپ
ڪيو هئائين. سو بابا جن ته پنهنجي امانت وٺڻ جي
لٽاطا ڪرڻ آيا هئا. ڀائي ڀيسومل ننهنتي غور سان
سوچڻ لڳو ۽ پنهنجيءَ ڌرمپتنيءَ سان صلاح ڪري
نشچو ڪيائين ته بالڪ گنو بابا هريرام صاحب جن جو
ٿيو ۽ موڪائي ڪونه ونيو. سو جڏهن بالڪ ستن
سالن جو ٿيو ته پاڻ کيس وٺي اچي پرين جي دربار
صاحب ۾ بابا جن کي ارپڻ ڪيائين ته وٺو پنهنجي
امانت. بابا جن بالڪ ڏسي گد گد ٿيا ۽ ڀائي ڀيسومل
کي ڪلي چيائون: "ڪئن ڀائي، اسان نيمت شادي
ڪئي نه!"

هيءَ وارا شريمتي شانتي بائي، ڀائي جڳتراءِ ۽
ڀائي ڀيسومل جن جي پيڻ جا هن وقت ٻراڳڙهه ۾
پنهنجي سپالر هرچند سان رهي ٿي تنهن پيلواڙا اچڻ
تي وڻن ڪري ٻڌائي. پاڻ بابا شيوارام جن ڪان ١٥
سال ڪن وڏي هئي ۽ انهي هوندي کين ڪٽندي
کوڏائيندي ته هئي پر بزار مان شيون وٺي ۾
اڪي اکي کين ڪارائيندي هئي. چيائين ته بابا
شيوارام جن جڏهن ٻراڳڙهه پڌاريا هئا ته انهي
هوندي جون ڳالهيون ياد ڪري کيس چوندا هئا:
"تون هئين نه جو گهر مان چوري ڪري بزار مان نقل

ڏوڙا صاحب ۽ جهنڊي صاحب جي اسٿاپنا جا
سؤ ملهايا ويا. سوين پريمي انهن اُتسون ۾ اچي
ٿيندا هئا. پريمين کي جو بابا جن جي وارسڪ
جي خبر پوندي، سو هر سال سون جي تعداد ۾
ن اچي انهي موقعي تي وارد ٿيندا هئا، جنهن ڪري
ن ڪي، ۽ پترو موڪليل ڪونه هوندو آهي. تنهن
ن چڱو ميلو لڳي ويندو آهي ۽ پيلوارڙي جا پنج
جا ڏيندا وساري جنهن نموني سيوا ڪندا آهن.
اشڪ ڏسڻ جوڳي آهي. البت ايترن پريمين جي
ش لاءِ خاطر خواه بندوبست مشڪل ٿي پوندو
پيلوارڙا ۾ ڌرمشالائون ته گهٽ وڌيون آهن پر
ڻي جي لحاظ کان انهن ۾ ڪافي ڪمي هئي. اهو
ي بابا جن پريمين جي سهوليت لاءِ سنڌ ڌرمشالا
اڻ جي آگيا ڪئي. جو ڪاريه سنڌ چيلي پائي
ارلم پالڻ ٿي هموار ڪيو ۽ جون ١٩٧٦ ۾ اُن جي
عاس ٿي. سال ١٩٧٧ ۾ پهريون طبقو ٺهي تيار
، جنهنجو اُدگهاٽن پوڄ سوامي گنگيشور آنند مهراج
جي پورو ٿيڻ سان ٿيو. ٻي منزل سال ١٩٨٠ ۾
سار ٿي ۽ اُنجو اُدگهاٽن سوامي مهرداس صاحب
ه ڌام اجمن وارن ڪان ڪرايو ويو. ناٿو هري شيوا
مشالا ٺهيو ويو آهي. هن ڌرمشالا جي ٺهڻ سان
مين کي رهڻ جي ڪافي سهوليت ملي ٿي پڄن پاو

جي سگھيا موجب پنھنجي ٻارن جي پورھئي سان
صاحب کي ٿوري ئي عرصي ۾ آرٽڪ درشٽيءَ
سنستر بڻائي ڇڏيائون. مونکي ياد آهي تہ جڏ
مان ڦھريون دفعو پيلوازي درشن لاءِ آيس تہ
مندر واري ايريءَ ۾ بيٺي، واڳڻ جي بيغال فصل
نھاري آکيائون: "هاڻي دربار صاحب جو خرچ
ڪيئن مان ڇڳيءَ طرح پيو نڪري."

پيلوازا ۾ دربار صاحب جي اسٿاپنا ڪانپوءِ پڇ
اُنھو بابا هريرام صاحب جن جي ٻهرين وارسڪ
٢٩ جون ١٩٤٨ تي ڌوم ڌام سان ملهائي ويئي
وڏو اُنھو ٿيو سال ١٩٥٤ ۾ جڏهن دربار صاحب
ٻن ڇيلن ڀائي قيرو ۽ ڀائي ليرت کي جڻيا ڀارائي ڳرل
ڏنئون ۽ سندن نالا اداسين پيش جا ڀائي گن
۽ ڀائي آگيارام رکيائون. انهيءَ اُنھو جا ڪولڪ
۾ پريمي ياد ڪري ڏندين آگرئون ڏيندا آهن.

سال ١٩٦٨ ۾ وري ڇٽڻي سنڌن (١) بابا آ
صاحب (٢) بابا منيرام صاحب (٣) بابا ڪرپارام ص
(٤) بابا هريرام صاحب جن جون سماڌيون ا
ڪري هري مندر نالو ڏنئي انهن جو اُدگهاٽن و
ڌوم ڌام سان ڪيو ويو.

وري سال ١٩٧١ ۾ هري مندر جي حاطي ا

پورا ٿيا تہ جهڙا نا ڪاريگر چوڻا ڪيا ويا. ليڪن
ٻاهرين ڪاريگرن ڪم ڪارڻ سبب اچڻ کان انڪار
ڪيو ۽ وري سائين اڳين ڪاريگرن کان ڪم وٺڻ جي
چاهنا ڏيکاريائون. هڪ تہ اڳين ڪاريگرن وٽ ٻيا
ڪم هٿ ۾ کنيل هئا ۽ ٻيو مسون پنهنجي اوسٽا
انوسار وقت اڪاوس جي ڪم لاء پاڻ کي اسمرٿ
سمجهي ڪجهہ ڏينهن انهيءَ ڳالهہ کي ٽالي ڇڏيو.
ڪيڏي نہ اها مهنجي غلطي هئي. اهي ڏينهن ياد
ڪري ڏجهو ڏجهو رس پيو رنان. انهيءَ ڪري جو
جڏهن اڳين ڪاريگرن کي هٿ ڪري ۽ پاڻ کي
سمجهائي ٻابا جن جي اڳيان سڌن آگيا وٺڻ لاء
حاضر ٿيس تہ مٿي اک کڻي بہ نہ نهاريائون. اهو ڏينهن
هو سائين اپاڳو ٢١ اپريل ١٩٨٤، جڏهن هميشہ لاء
اسانجو پريم پوجيہ پريتم اسانکان وڇوڙي ڇڏيو. سو
جڏهن پريتم مولکي سنگت سمي ساهہ ۾ سانديو،
هر طرح رکيا هئي، سيدي اڳيان سونهارو ٻڌايو، هو
ڳالهہ ۾ مهنجي راءِ کي وڃان ڏنو، اٽل وشواس رکيو،
اتري قدر جو ٻاهرين ساڳن سڌن اڳيان مهنجي
واقفيت "ٻابا جي ڪا چاهنا" ڪري ڏيندا هئا،
تنهن لاثاني روحاني رهبر جي پچاڙيءَ ۾ دل رکڻ ۾
مون کي قدر آنا ڪاني هئي. شاه صاحب سچ

لاءِ هڪ وڏي هال جي ضرورت محسوس ٿيڻ لڳي
اهو وڏو هال ٻه ڌرمشالا جي لڳيتو سال ١٩٨١ ۾ ٺهي
راس ٿيو ۽ ان ۾ بابا هريرام صاحب جن جي وڏي
سنگمرمر جي مورتي استاپن ڪري انهن اڌگهاٽن وڏي
ڌوم ڌام سان ڪيو ويو. ڌرمشالا دربار صاحب کي
خاص اتسون لاءِ ڪتب ايندي آهي، باقي ٻيءَ طر
پيلوا ڙي جي جنتا انهيءَ چڱو اپيوگ وٺي رهي آهي
ستسنگ هال جي ٺهڻ ٿيڻ سان وري ٻانس
واري زمين تي هڪ وڏي گئوشالا ٺاهڻ جو ڪارج شرو
ٿيو جو سال ١٩٨٣ جي آخر تائين سمپت ٿيو. ٻـ
ايا دربار صاحب جي وڏي گهرج جا رهيل هئي
هئي خود دربار صاحب لاءِ سندر مڪان ۽ بابا جن
جي آگيا موجب اهو ڌرمشالا جي لڳيتو ٺهيو هو. هـ
اڏاوت جي سموري نظرداري ۽ خرچ جو حساب ڪتاب
هن بندي جي مٿان رکيل هو جنهن سال ١٩٨٤ شرو
ٿيو ته ڏنم باقي نون ڪمن جي جلد چالو ٿيڻ لاءِ باب
جن جي آڪنا وڌڻ لڳي. گئوشالا جي ڪم جي چال
هوندي ئي هري مندر جي ٺهڻ جي تي ٻه ڪاڻي ا
ٺڪر ڪي هال جو روپ ڏيڻ جو ڪم هٿ ۾ ڪنيل ه
بابا جن کي لڳو، ته انهيءَ ڪم ۾ ڪاريگر ڪافي ڍيل
پيا ڪن سو نون ڪمن لاءِ ٻاهران ڪاريگر گهرائڻ جو
ڪم ڪنهن ٻرهميءَ تي رکيائون. سو جنهن چالو ڪم

زالن لاءِ :-

زالون سي چڱيون جي نيڪي ڪن ٽارين
ڪُل پيڪو، ڪُل ساهرو، پتي جهڳڙو نه ڏين
ڪڏهن به پنهنجي منهن سان ڪوڙو نا ٻولين
ان کي پيڪائيون، ڀاڙي واريون ساهيڙيون ڪ
سمت ڏيون سمجهارين
وسڪ آهريون ڪي آهن، جي ملن ڪنهن ڪنهن
مرد کي.

مردن لاءِ :-

ماءُ چڱيندي پٽڙا، پاڻس لس ڏيندي وند
کي سڪندا ولن ساڄ لاءِ، کي ڪائين مليا ڪند
کي پيريءَ ٽائين پيا هجن، کي ڪنوارا پڄن پند
کي ٻراربد لي پرڻجي پيا، ڪي ساعت ٻنا سند
وسڪ هن نصيب جـي ملـي سيئي ڪـي وند
هـي سارو برهمند رام رچايو رمز سان.

هون ۽ ته زالن کي پنهنجي پتيءَ جي خيال لي هارڪ لاءِ هميشه هدايت ڪندا رهندا هئا. ڪا مائٽ جي پنهنجي پتيءَ بابت شڪايت ڪندي هئي يا پتي کنهن دک جو اظهار ڪندي هئي ته کيس سولو ڏس پنهنجي پتيءَ جا چرن ڏوئي اهو چرنامرت ڪري پيئڻ لاءِ چوندا هئا. سندن ڪيل سنسڳ، سڪيائن ۽ پرامن کي مليل آزمودن کي هنو ڪري

چيو آهي:

"الا ڏاهي م ٿيان، ڏاهيون ڏک ڏسن."

هاڻي اهو ڏاهپ جو ڏک زندگيءَ ۾ ڏسڻو اٿم، شل ٻاجهه ٻانهن جو بخشين.

بابا شيوارام صاحب جن گيان جا ڀنڊار هئا ئي، ورلي ڪن ٿورن کي گرواڻي اهڙي ڪنٺ هوندي، متن ۽ آواز ۾ گرواڻي جو پرچار ڪرڻ پنهنجو مول مقصد سمجهندا هئا. اهڙي قدر جو نمرم طبيعت هوندي به ستسنگ جو سڏ ڪين موٽائيندا. ڪيترن ڪندي گرهستين کي گهرٻار سکيا به ڏيندا رهندا، ٻين قرمي فرقن وانگر نام ڏيڻ شش بڻائڻ جي ريت نه اپنائي سڀني کي ائين ئي چوندا هئا ته بابا، ستسنگ ۾ اچو ٿا، ڪو ٻه وچن ڪٽي وڃي ڪمايو. پنهنجي ستگرو بابا هريرام صاحب جن کي هري روپ سمجهي، ان جو ڌيان ڪرڻ لاءِ سڀني کي آگره ڪندا هئا جو هري سڀني ڏکن جو ناس ڪندڙ آهي. آخر ۾ جنهن ستسنگ جو لاڀ پريمين کي ۳ اپريل ۱۹۸۴ تي مليو، جنهنجو ذڪر مٿي ڪيل آهي، تنهن ۾ جا سکيا ڏنائون سا جيڪي اسين پوري طرح اپنايون ته گرهستي ڌهر سوڌو سمان بڻجي پئون. سائين وسڻ شاهه جا وچن زالن ۽ مردن جي وهنوار بابت هيٺين ريت فرمايائون:

رکي نڌو سنگهان. بابا جنهجي پرهم لين ٿيڻ کان پوءِ
ستسنگ جي سماپت ٿيڻ کان اڳ، دربار صاحب ۾
هيٺين ڌني لڳندي آهي:

بابا هريرام بابا شيوارام
بابا شيوارام بابا هريرام
هري روپ بابا هريرام، شو روپ بابا شيوارام

بابا شيوارام جن هئا به سچا شو سروپ. هڪ پاسي ڀولا ڀنڊاري برڪت جا بادل وسائڻ وارا ۽ ٻي طرف سنگهار ڪندڙ، ۽ سنگهار ڪيائون "ڪامني ڪنچن" جي گهور دشمن کي جو گهڻن درويشن کي ڏولائيمان ڪندو رهندو آهي. ڪنهن به مائي کي سندن حاضريءَ ۾ ضرورت کان وڌيڪ وهڻ جي همت نه ٿيندي هئي. آسيس وٺي، دک جو حال ٻڌايو ۽ هلي. لڇمي جا سندن چرنن ۾ وسندي هئي، تنهنکي به پاڻ وٽ جاءِ ڪين ڏيندا هئا ۽ پرمارٿ جي ڪم ۾ لڳائي ان کان داسيءَ جو ڪم وٺندا هئا. البت لڇميءَ جي پوري طرح سنڀال ۽ اُپيوگ ڪرڻ پنهنجو فرض سمجهندا هئا باقي پنهنجي سک لاءِ ان جو ورتائڻ ڪڏهن ڪين چاهيندا هئا. اهوئي سبب هو جو پهاڙي ڳائين زمين جي ڪنهن نه ڪنهن ڪاري ۾ پاڻ کي رڌل رکندا هئا ۽ انهن چوندا هئا نه اسين

پستڪ جي روپ ۾ تيار ڪرڻ جو ڪم ڀاءُ ڪشن واڌواڻي پاڻ تي هموار ڪيو آهي ۽ آشا آهي تہ هو جلد ئي اهو شايع ڪري پريمين اڳيان رکندو مون تہ ٿوري ۾ پنهنجي من جي ڳل مٽائڻ لاءِ بابا جن جي انوکي جيون تي چند شرڌا جا گل چاڙهيا آهن ۽ ان لاءِ ٿورائتو آهيان پنهنجي ننڍڙي متر رميش ساولاڻيءَ جو جنهن بابا جن جي گھڻنواد ۾ ڳيتن جو ڳٽڪو ناهي منهنجي هٿن ۾ ڏنو تہ مهاڳ جو ٽلڪ ماڻ لڳايان. جڏهن بابا جن جي اوچتو راهہ رباني ورتي سبب چوطرف مايوسيءَ جا بادل ڇانيل آهن، اهڙي ماحول ۾ هيءُ رمڻيڪ ڳيتن جو ڳٽڪو اڀرندڙ سج جي ڪرڻن جيان خوشيءَ جي لهر جاڳائي ٿو. ڀاءُ رميش تہ رڳو ڪويتا رچيندڙ آهي پر ڳائيندڙ پڻ. اها ڏات پنهنجي پوجنيہ پتا ڀڳت پرمانند جن کان ملڻ جو قدر ڪري پنهنجو تخلص پتا جن جو نالو ٻڌائي هڪ لائق سپاٽر هئڻ جو ثبوت ڏنو اٿس. مول رهسيہ سڀني ڳيتن جو انهيءَ ۾ آهي تہ بابا جن اسان سان ساڻ آهن. سڌ ۾ سڌ پيا ڏيسن ۽ ڏيندا رهندا، جتن ور ور ڪري دهرائيندا هئا.

آشا آهي تہ پريمي جن ڏيکاريل طرزن ۾ ڳيت ڳائي هن رهسيہ مان آنند ماڻيندا ۽ آتم پڻ پائيندا.

ڀڄاڙيءَ جو هڪ ڳالهہ جو وستار ڪرڻ کان سواءِ

شجرو ڀائي ٽئورام صاحب جن جي ڪٽنب جو

- آسنداس
  - نارومل
    - گوالداس
    - تلسي ٻائي
  - دانومل
  - بلومل
    - نهچلداس
      - ★آسودومل
        - نيٽومل
        - ڦيرومل
        - هرداسمل
        - سهجرام
          - ڀائي رامو (سوامي هردارام صاحب)
            - □ منگهرمل
              - جگتراءِ
              - *ڀيسومل
              - پوهومل
                - ٺاڪومل
                  - جگديش (ڀائي راجارام)
                    - *ڀيسومل
                      - ڏيارام
                        - ڪشن
                      - گدارام
                      - ملٽمل
                      - (بابا شيوارام صاحب)
                      - ديارام
                      - لاهوريمل
              - جهامي ٻائي
              - شانتي ٻائي
              - جوڙ ٻائي
  - لاڌڪمل
- ★آسودومل
- □ منگهرمل
- جيوٽرام (بابا هريرام صاحب)

پنهنجي ٻارن جي ڀورهئن جو ته ڪائون ۽ هي ۽ جيڪا مايا اچي ٿي تنهن سان ڪو تعلق نه اٿئون .

پيلوائڙي شهر لاءِ اهڙي مهان آتما جـــي اوچتو وداع ونڃڻ سان جو خال ٿيو آهي سو نه پور پرجڻ جو نه آهي. شل اسين سندن ڪرتبن، ڪرپائن ۽ سکيائن ٿي ياد ڪري ان موجب هلي، ڪين قائم دائم سان سمجهي ڳڻ ڳائيندا رهون. پڪ اٿم ته ٻوءِ هو ٻـــه سڌ ٻر سڌ ڏيندا رهندا ۽ اوکي گهڙي ڏسڻ نه ڏيندا.

هري اوم شانتي شانتي شانتي!

پيلوائڙا
١٩٨٥-٣-٥

ڀڄن (١)

برهملين اُسر ٿي

طرز — سڄي نهين بارات تو کيا ....
(فلم - ٻن ڦڏري هم ليري)

ٽلهه — کهڙي جنم جي ڏنو سزا
ڇو ٻچڙن کان رسي ويا
بابا سائين شيوارام، ڏيو دل کي کو آئت هاڻ

١— هند ۾ آيا سنت مان صاحب، وسري ويو پيلوانڙو
ديش وديش ۾ ڏنن کهو ٿو هاڻ؛ جمي واهو آکاڙو
پريمي سڀ غمگين ٿيا،
ڪنهن سان ڪيون هاڻي روح رهاڻ

٢— منڍڙي سر سان ٻاڻي ڳائي، رانول چڏيو رجهائي
سانوري صورت شيام سندر جيان، ولڙا رنگ رچائي
برهملوڪ کان آيا هئا، پرمانند پاڻون نروان.

ڀڄن (٣)

ٻاٻل ڪان گھرون

طرز — دل ۾ تجھي ٻٺاڪي (فلم — فڪيرا)

ٽلھ — آسيس ڪــر اھائي، جيون سڦل ٿيائان
سک ۾ ھجان يا ڏک ۾، ٿل نام تنھنجو ڳائيان

١ — صبوح سـويـرو اُٿڻ سان ٿئي درشن تنھنجو سائين
ڪام ڪروڌ ۽ لوڀ موھ، اھنڪار کـي دور ڀڄائين
لون آھين منھنجو مالڪ، مان داسن جو داس آھيان

٢ — سنتن جي ھر وچــن ۾ ڏسو ڪيڏي آ سمجھاڻي
مان ناليءَ جــو گندو ڪيڙو، ھــو گنگا جو پاڻي
چرنن جــي ڌوڙ تنجي مستڪ ڪٽي لـــڳائان.

٣ — پرماننڌ لــي مھر جو لــون ھٿڙو ٿال تيارڪان
سوالي جيڪي آيا اُتي ٿل جھوليون تنجون ڀرنداڻن
ســـپ ڪڇه ڏنـــو ٿئي داتــا احسانمند آھيان

ڀڄن (٢)

بابا جن جي ياد ۾

طرز — اڪ ڪرامت هٿي ٻيزار خدا خير ڪري
(فلم — رجيا سلطان)

ٽيڪ — بابا شيوارام جي هر ڳالهه ٿي ياد اچي
مٺڙي صورت منهنجي گهنشيام جي ٿي ياد اچي

١- ڌرو ڀڳتيءَ ۾ نه ڪوئي ٻي سندن ساني آ
مٺي ٻولي تنهنجي مٺار مونکي ياد اچي

٢- تنهنجي باغن ۾ سڄڻ ٻارڻ ٿي ٻوڏيو ٻوڪون
ڪين کنهنجي ٿي ڪيئو ڪارڻ مونکي ياد اچي

٣- جنهنجي ستسنگ ۾ آنند آلڪ پي ٻاڙو
هو پرلال ٿيان جو پيدار مونکي ياد اچي

٤- جنهنجي دربار ۾ ڏڏ ڪير مڪڙ جون مڪيون
تنهنجي هر ڳالهه ۾ هو راز مونکي ياد اچي

٥- نرمالد پارڻ نرهڪار سچو ٻاٻل هو
ٻابي نانڪ جو هو اوتار مونکي ياد اچي

ڀڄن (٥)

پرين وارا بابا هريرام

طرز — تو ني مجهي بلاتا شيران واليءَ (فلم - آشا)

ٽلهه — سهڻي صورت آهي مندار جي،
پيـــران واري بابا هريرام جي
مٺي مندار جي، سائين هريرام جي،
بابا شيورام جي بابا ڳنگارام جي

1- ميلي ۾ هر سال اچون ٿا، ڳائي گرن جا گيت نچون ٿا
ستگور کي ارداس ڪريون ٿا،
عرض ڪريون ٿـا سوال ڪريون ٿا
ڏيندءِ سمت سدائين ستنام جي

2- سيني جا تو سوال اگهائي، بگڙيل سڀ جا ڀاڳ بڻائي
خالي ڪنهن کـي ڪين موٽائي
بابل سڀ جـا عرض اونائي
سڀ کي ڏين دوائي پنهنجي نام جي

3- شيواداري شيوا ڪن ٿـا بابل اڳيان پاس پون ٿا
هفتا جو ڏي روز نمن ٿا، شيوا ڪري شاباس وٺن ٿا
ڏي بخشش انهن کي پنهنجي ڏيان جي

4- پوساگر جون چوليون پاري بيڙي ڪن ۾ آهي ڦاٽي
پرماند جو عرض اگهائي بيڙي چـڏبو پار لـڳائي
ڏات سين کي ڏيندءِ مان شان جـي

ڀڄن (٤)

هري شيواڌام

طرز— ٻه ٻتون سي آج مڻن ٽڪرا گيا (فلم - بيتاب)

اُٿو سرڳ کان سهڻو اِهو جنهنجو شان آ
هري شيواڌام جنهنجو نام آ

١- چار سـت آهـن سڄارا ڏس سماڌيون سي سُٺيون
ڌوڻي صاحب جي آئيان پر لهي سهڻي تا جهڪون
هـريءَ جـو نالو بابا هر رام آ

٢- بـاغ باغيچا ۽ سهڻي آ ڌرمشالا هتي
بابا شيورام جي سرڪار عاليٰ آ جتي
مـک ۾ بابل جـي سدا ستنام آ

٣- ٻرماڻند هن ڌر سان منهنجو صدق شل رهجي اچي
مـان اچان هر روز بابل، لڄ ۽ پت رهجي اچي
دل ۾ تنهنجو ڌيان او ڀڳوان آ

ڀڄن (۷)

شڪر گذاري

طرز:— دل کي ارمان آنسوئن ۾ بھ گئي
(فلم - نڪاح)

ٽيڪ — ڪيئن ڀلا ڳائيندس تنھنجي احسان کي
ڏنڊوت وندنا بابا هرورام کي

1- زندگيءَ جا سک سڀئي مون کي ڏنئي
تو وڌايو آهي منھنجي شان کي

2- مان نڪي لاهي ڪڏهن سگھندس سڄو
تو ڪيا مون تي لکين احسان جي

3- تنھنجي چرنن ۾ سدا ورتي رهي
اچ سنگت ساريءَ کي هيءُ وردان ڏي

4- ڪيئن پرمانند محتاجي ڏسان
انت ويلي ۾ به پنھنجو ڌيان ڏي

ڀڄن (٦)

ٿنهنجي نانءَ تان قربان

طرز — دلڪا اِڪ خراب تو ٿي سلسلي هوئي
(فلم — سلسلا)

ٽڪ — سنگورن جي نانءُ تان قربان مان وڃان
صاحبن جي نانءُ تان قربان مان وڃان
پيران ۾ بابا هرسرام رنگ ڪيو
پيلراڄ ۽ سوڀن لالسا شيوارام سان

1- سهڻي صورت آ مهنجي بابل جي
موهڻي مورت آ مالڪ جي
جيڪو اچي در تي تنهنجا جهول تو ڀري
اهڙو منهنجو ڏاتڪ جو ڪرتار آ

2- باغن ۾ ٻاڄون ٿين موچاريون
چڙهي سڄڻ جون جتي چار سهاڳڻون
ٽڪي صاحب جو جتي آستان آ
جهنڊو بابي شرڌانند جو جهولي جتي

3- پرمانند پورڻ ڪيو هن در سان
ٻائي وڌو چار پدارٿ هڪ جڳهه مان
گيان ڌيان شان مان نام هت ملي
ڪليل ڀڄڻ پوڄڻ جو ڀنڊار آ —

ڀڄن ٩

بابا شيوا رام سائين

طرز — ان آنکون کي مستي کي مستاني هزارون هين
(فلم - امراءُ جان)

ٽلهه — بابا شيوارام سائين مالڪ دنيا جو آهين
هيءَ عرض ٻڌي منهنجو دک درد منهنجا لاهين

1- هڪ سونکي ڪي تهنجي چرڻن ۾ جڳهه سائين
ٻيو صبر ملي من کي چنتا رهي نه ڪائي

2- نيون من ۾ نه لالچ آهي، ٻرڻن کي ڏسي بابا
جڏهن مان ڏسان سڀ ۾ صورت توهانجي سائين

3- چارني ملن ٻدارت پوءِ ٻيو ڇا کپي دالا
اکڙن ۾ منهنجي ٻال واسو ڪريو سدائين

4- هن در سان رکي نيهڙو ڀالو هو ٻو ماندو ٿي
مان ٿي سوالي آهيان تهنجيءَ دپا هو سائين

ڀڄن (٨)

پيرين جو درويش سچو

طرز — شاهد ميري شادي ڪا خيال (ملهر - سوڻن)

ٽلهه — پيرن جو درويش سچو بابا سائين هريرام
سچي دلين جو مالڪ آهي بابا سائين شيوارام

1- باغ باغيچا ٻهون زمينون ساڳي پوک اُهائي
ڀلواڙي ۽ پيرن ۾ ڪو پيدا ساڳو جاڙو پائي
اُلي ان بابل هو هتي ان بابل آ
اُتي ۾ سوال اُڪيا هتي ۾ سوال اُڪيا
بابا شيوارام ۾ رميل هتا بابا هريرام

2- هريڪ جو مطلب آ ڀڳوان رام جو مطلب رام
هريءَ ۾ رام سمايو ڏٺو هن ٿم بابا سائين هريرام
اچي جو سوالي تو وڃي نه خالي تو
آهي جو اڄ مجبور سو اُٿڻي والي تو
نرمل آ پيدا سدائين ڀڄن پوڄن جو ڪام

3- نرمانند اڄ نرمل رکي لون، دل ۾ شرڌا ڌاري
بابل سڀ جا دکڙا ڪاٽي، سڀ جا ڪارج سنواري
چئن سماڌين جو هتي مندر آهي ڏسو
هريءَ جي شيوا جو هتي مندر آهي ڏسو
وسندا رهن هي گادون سدا

آهي لِها اَرداس

ڀڄن ١١

ستنام جي مهما

طرز — ملتي هي آنکين دل هوئا ديوانا ڪسيڪا
(فلم — بابل)

ٽيڪ — اهڙي ٿي مونکي ستگورن ستنام چوائو
چنتا ورئي منهنجي لٿي ٿيو لاڀو سجائو

١- درشن تنهنجو دلڙي ٺري، من آنند پائو
دردن ۽ ششن جو ڪٽيئون پاڙ اکي ڪاٽو
نا سوال پرلين جو وڃي ڪڏهن پئي اجائو

٢- ڪروڙين جنم جا پاپ ڪٽيا سڌن جي درشن
پاپي ڪئي تاري ڇڏيا پل ڇن ۾ ڀڳون ن
سهڻي ڏسي صورت سڻين مورت کي ساراهيو

٣- چارئي پدارٿ ٿا ملن، هرڌا سان اچ تون
شيوا ڪري هٿڙا ٻڌي، هن در تي جهڪ تون
خود ٿي چئو ستنام ۽ ٻين کي ٿي چوائو

ڀڄن (١٠)

سنگورن جي شرڻ

طرز — دل کي اَرمان آنسوئن ۾ ٻھ گئي
(فلم - نڪاح)

ٽيڪ — سنگورن جي تون شرڻ ۾ اچ ڪٽي
ٻيائي — ڏاھيندو ٻرڻ وارو ڌڻي

١- جيڪڏهن حرد کي اڏڻ چاهين سڄڻ
پيار ۽ سک سان ڪجان ۾ شيوا اچي

٢- تون ٻڌين جيڪي اُنھن جي مھر ٿئي
اھڙي ڪر ڪرڻي جو سڀ کي ڀيو وڻين

٣- لنجي چرنن جي مٽي جي ڌوڙ پئي
پنھنجي مستڪ تي سڄڻ ھٽجان ۾ ڪٽي

٤- پرمانند جي ھي سکيا تون ياد رک
سنگورن کي جو وڻيو وارو ٻڌين

ڀڄن (١٣)

بابا شيوا رام مهان

طرز — هو تو سي چڙ لو تم ميرا گيت امر ڪر دو
(فلم — پريم گيت)

ٽلهه — بابا شيوارام مهان - سنگت جو ڪريو ڪلياڻ
سڏ پر شل ڏيو سڏڙو - سدا رهجو سنگت سان ساڻ

١- ڏينهن رات ڌيو ڌيانجو ڏيي بس ڌيان گهرون بابا
ستنام چئون بابا، امان گهرون ساٻا
شل اکڙيون پهر ڏسون ٽنهنجي صورت او ڀڳوان

٢- ٽنهنجو نالو وٺي بابا سچ جو واپار ڪيون
ٽنهنجي ٻيڙي تي واهي ڀوساگر پار ڪريون
ٽنهنجي باٽي روز پڙهون، او هيڻن جا همراهه

٣- دربار سچو ٽنهنجي جڳ سرگ پري آهي
نت نيم سان ڀڄن ٿئي، ڀوڄن ڀي ڪليل آهي
ڪو ڏيي خالي ڪين وڃي پر مانند نشچي جاڻ

ڀڄن (١٢)

بابل جي دربار

طرز — مجهي تم ياد ڪرنا اور مجهڪو ياد آنا تم
(فلم - مشال)

ٽلهہ — آئو هيءَ سرڳ کان سهڻي سچي دربار بابل جي
ارمان ٿا جتهن پلا ٿا پال ٿنهن سرڪاري- عالم جي

١- اگر ٿورڪي ڪجهي اولاد ٿيون غمگين ڇو آهين
بابا هرنرام جي در تي، اچي ٿو ڇو نه ٻاڌائين
اچي شردا سان ڪر شيوا سماڌ ان واري صاحب جي

٢- اگر چاهيو مٽن دکڙا ته بابل جي ڏسو صورت
اگر چاهين ملن سڪڙا ڏسج مندار جي مورت
ڪريو شيوا ونو ميوا آئو هيءَ رمز راتول جي

٣- سندن واڻي مٺي هيڙي سندن صورت هئي سهڻي
سڄن ٻرامين لي رحمت آ. بابا شهوارام جي نه گهٽي
نرالي شان پرماند آ ٿن جي باغيچن جي

ڀڄن (١٥)

ڀڳتيءَ جا ڀنڊار ھئا

طرز — نگري نگري دواري دواري (فلم — مدر انڊيا)

ٽلھ — بابا شيوارام اداسي، ڀڳتيءَ جا ڀنڊار ھئا
وٺس غرض نظر نمائي، الھه لوڪ اوتار ھئا — بابا

١ — ننڍي ڄمار کان ئي گرو ڀڳتيءَ ۾ گورچرڻ جو ڌيان ھو
ڀڳتن جا ڪم ٻاڙ ڪرڻ لاءِ آھو جڙ ڀڳوان ھو — آھو
مٺڙي سر سان سڀ کي موھيو،
سنگت جا سينگار ھئا — بابا

٢ — مکھ ۾ ٻاٽي ھاج ھتن سان،
سچ جو ڪمدا واپار ھئا — سچ
سنتن ۾ سونھارا صاحب،
پرمين جا آڌار ھئا — پرمين
سھڻي صورت، موھڻي مورت،
صوفن جيان منٺار ھئا — بابا

٣ — پرمانند جو ڪئي آ شيوا،
سڪ سان ھن دربار جي — سڪ
بابل تن کي اڏي چڙھو آ،
ناھي ڪمي ڪنھن ڳالھه جي — ناھي
نام دوائي ڏني دوکين کي،
نيڪ ڪمدا سرڪار ھئا — بابا

ڀڄن (١٤)

بابا شيوا رام

طرز — دو هنسن ڪا جوڙا ٻڇڙ گيو ري

(فلم - گنگا جمنا)

ٽيڪ — اَمر رهندي ڄڳ ۾ امر تنهن جو نام
بابا شيوارام سچا بابا شيوارام

١- ڪهڙي مهما مان ڳايان ناهي زبان کي طاقت
ڪهڙا گڻ ڳايان لکان ناهي قلم کي طاقت
تنهن جي ڪرپا سان مٽن پاپ ڪئي جنمن جا
تنهن جي مهر ٿئي ڪشٽ مٽن تاپن جا
سمرڻ هر گهڙيءَ ٿي جيو ستنام

٢- تنهن جي دربار ۾ جيڪو به آيو سوالي ٿو
تنهن کي سڀ ڪجهه ٿو ملي ڪين وڃي خالي ٿو
جيڪو سيوا ٿو ڪري تنهن کي ملن ٿا ميوا
جيڪو شردا سان جهڪي تنهن جا کلن ڀاڳ ادا
پرمانند سمرو آ هري شيوارام

آرتي

پوڄنيہ بابا هريرام صاحب جي

اوم جيءَ سنگور بابا، سوامي جيءَ سنگور بابا
هريرام سنت اُداسي، داتين جا داتا - اوم ...
١- اپاهڄن کان نهڻا نماڻا سنت ٿيا سچيار
گر شيوا جي ٻيو نه جهڙو ڪو نه ٿيو اوتار - اوم ..
٢- جوڳين جا توهان جوڳي آهيو گيانين جا گياني
سنتن جا آهيو سنت سچارا ڌانين جا ڌاني - اوم ..
٣- ذات پات جو ڀيد مٽائي سڀ سان ڪيو پيار
جڳ جا جيو اوهانجي خاطر هئا سڀ روپ مرار - اوم....
٤- سانتن جا سرمور سوامي ڀڳتيءَ جا ڀنڊار
پرم سنديءَ پرچار ڪرڻ لاءِ ورتي آيا اوتار - اوم....
٥- ساري سنگت سوامي سنڀاري اوهانکي ٿي هروار
لهکي درشن بابا ڏئي غم لاهيو غم ٽار - اوم....
٦- ڀيڪو اوهانجي آرتي پريم سان ڀيو ڳائي
سو ٿي سدائين سک ڦل نشچي تو پائي - اوم....
٧- داسن داس تو سدا پڪاري ڏهو چرنن آڌار
هٿڙا رکجو سدائين ڪرهو ڀو ساگر مان پار - اوم....

سلوڪ

بابا هريرام کي وندنا وارون وار،
جاس نام پرتاپ کي، مٽن پاپ بهار.

ڀڄن (١٦)

او منهنجا گرو بابا

طرز — اي ميري دلي نادان تو غم سي نه گهبرانا
(فلم - پوسٽ باڪس 9)

ٽلهه — او مهن جا گرو بابا، تنهن جي ياد ستائي ٿي
تنهنجي صورت داڙيءَ پر، چڪ ناٿ مچائي ٿي- او

١- اکڙيون پر ڪري آسڻ، تو لئه ٻاڏائون پيا
تنهنجي درشن لاءِ بابا، هر هر ٻاچهائون پيا
هيءَ ساڌ سنگت پل پل، تنهن جو نانءُ پڪاري ٿي- او

٢- ڪيئن واهندا هيئه واهه واهه، ڪيئن هلندا هيئه واهه
ڪيئن ڪشت ڪئيو واهه، واهه دک دور ڪيو واهه واهه
پرمانند جي وانڙي ٿوکي سيس نوائي ٿي - او

★ آرتي ★

پوڄنيه بابا شيوارام صاحبن جي

اوم جئه ستگر بابا، سوامي جئه ستگر بابا
شيوارام سنت اداسي، دائين م داتا

١- هردي روپي ٿالهه بڻائي، پرم جو تيل وجهي
جگ مگ جگ مگ جوت جڳائي، آرتي ڪيون تنهن جي-
٢- پرما چنڊي پيلواڙي آيا، ٺاهيو گردربار
ستگر بابا هررام هتا، ساکي سرجنهار- ١
٣- شيوا پرگٽي ڪري گرن جي، چارط اها چاتو
سرب نواسي سدا اڇپا، پرڀو کي پاتو- ١
٤- سرد اون گرميون سهنديي سڀاري، شيوا ڪيو سڄي
شيوا مان شيوارام بڻي ويا، مالڪ مهر ڪئي- ١
٥- مک م پاٺي هاج هٿن سان، سڀ جو ڪيو ڪلياڻ
پانجهن کي ڏنئي پٽڙا، نرڌن کهو ڌنوان- ام
٦- رڌ ان سڌ ان جا مالڪ، گيان جا پرئل پنڊار
سنتن م سو نهارا، قدرت جا ڪرتار- او
٧- نام جو دان ڏنو بابا، گيان ڌيان شان مان
پرم پرک ابناسي، گهرون اهو وردان- او
٨- سک مان سرڙو نمائي، ڪيون اها ارداس
شرن م رکجو بابا، چرنن جو ڪري داس. اوم جئه.....

✻ سلوڪ ✻

سري سنت بابا شيوارام ڪو سمري جو انسان
دڌ پتر اوڙ لڇمي، دي اسڪو ڀڳوان

کوشل پرنٹنگ پریس قیصر گنج، اجمیر